

Nr 43.

Kungl. Maj:ts proposition till riksdagen med förslag till förordning om ändrad lydelse av 1 § 2 mom. och 3 § förordningen den 28 september 1928 (nr 376) om särskild skatt å vissa lotterivinster; given Stockholms slott den 16 januari 1935.

Kungl. Maj:t vill härmed, under åberopande av bilagda utdrag av statsrådsprotokollet över finansärenden för denna dag, föreslå riksdagen att antaga härvid fogade förslag till förordning om ändrad lydelse av 1 § 2 mom. och 3 § förordningen den 28 september 1928 (nr 376) om särskild skatt å vissa lotterivinster.

GUSTAF.

Ernst Wigforss.

Förslag
till
Förordning
om ändrad lydelse av 1 § 2 mom. och 3 § förordningen den 28 september 1928 (nr 376) om särskild skatt å vissa lotterivinster.

Häri genom förordnas, att 1 § 2 mom. och 3 § förordningen den 28 september 1928 om särskild skatt å vissa lotterivinster skola erhålla ändrad lydelse på sätt nedan angives:

1 §.

2 mom. Under penninglotteri inbegripes i denna förordning vadhållning, som enligt Kungl. Maj:ts tillstånd anordnas för allmänheten i samband med idrottstävlingar, dock ej vadhållning medelst totalisator vid hästtävlingar.

3 §.

Det åligger — — — eller obligationer.

Därest lotteriets — — — denna vinst.

Med vinstdragning avses i fråga om vadhållning det förfarande, varigenom vinsterna bestämmas.

Denna förordning träder i kraft dagen efter den, då förordningen enligt därå meddelad uppgift utkommit från trycket i Svensk författningssamling, men skall ej äga tillämpning å vinster, vilka därefter utbetalas på grund av tidigare vinstdragning.

Vad i kommunalskattelagen stadgas om vinst i lotteri av den beskaffenhet, att för vinster i lotteriet skall erläggas skatt jämlikt förordningen om särskild skatt å vissa lotterivinster, och om kostnad för inköp av lottsedlar i sådant lotteri skall vad angår vadhållning avse allenast vinst, som hänför sig till vinstdragning efter ikraftträdandet av denna förordning och kostnad för inköp av lottsedlar till sådan vinstdragning.

*Utdrag av protokollet över finansärenden, hållet inför Hans Maj:t
Konungen i statsrådet å Stockholms slott den 16 januari 1935.*

Närvarande:

Statsministern HANSSON, ministern för utrikes ärendena SANDLER, statsråden
UNDÉN, SCHLYTER, WIGFORSS, MÖLLER, LEVINSON, VENNERSTRÖM, LEO,
ENGBERG, EKMAN, SKÖLD.

Efter gemensam beredning med chefen för handelsdepartementet anmäler chefen för finansdepartementet, statsrådet Wigforss, *fråga om särskild beskattning av s. k. tippningsvinster* samt anför därvid:

I förordningen den 28 september 1928 (nr 376) om särskild skatt å vissa lotterivinster är föreskrivet, att å vinst i svenska penninglotteri och å vinst vid vinstdragning på här i riket utfärdade premieobligationer skall, därest vinsten överstiger 25 kronor, till staten erläggas en särskild skatt utgörande 10 procent av vinstens belopp. På grund av uttryckligt stadgande inbegripes i förordningen under penninglotteri icke vadhållning medelst totalisator. Av skatten skall hälften användas till utjämning av skattetrycket olika kommuner eller andra menigheter emellan. Förordningen äger ej tillämpning i fråga om vinst, som utfallit vid vinstdragning å premieobligationer, vilka utfärdats före den 1 januari 1929. Rörande skattens uppbörd och redovisning hava givits bestämmelser i kungörelse den 21 december 1928 (nr 486).

Vinster i lotteri av den beskaffenhet, att för vinster i lotteriet skatt skall erläggas jämlikt nyssnämnda förordning, äro i gengäld frikallade från vanlig inkomstbeskattning. I 19 § kommunalskattelagen stadgas nämligen, att dylika vinster icke räknas till skattepliktig inkomst; detsamma gäller i fråga om andra lotterivinster, därest deras sammanlagda belopp under beskattningsåret understigit 100 kronor. I anvisningarna till 19 § har i punkt 2 erinrats om förordningens innehåll. — Enligt 35 § nyssnämnda lag hänföres till intäkt av tillfällig förvärvsverksamhet bland annat lotterivinst, därest densamma icke jämlikt 19 § är frikallad från beskattning. Beträffande rätten att från bruttointäkt av tillfällig förvärvsverksamhet göra avdrag för omkostnader stadgas i andra punkten av anvisningarna till 36 §, såvitt här är i fråga, att avdrag är medgivet för alla de utgifter, som den skattskyldige under beskattningsåret haft för inköp av lottsedlar, dock med undantag för lottsedlar i lotteri av den beskaffenhet att för vinst i detsamma skall erläggas skatt enligt förordningen om särskild skatt å vissa lotterivinster. Har den skatt-

skyldige haft annan lotterivinst än nyss sagts till så litet sammanlagt belopp, att densamma enligt 19 § icke är skattepliktig, få utgifterna för lottköp avdragas från realisationsvinst endast i den mån de överstigit lotterivinsten.

I 42 § taxeringsförrordningen stadgas skyldighet för envar, som vid vinstdragning å här i riket utfärdade premieobligationer erhållit vinst, vilken uppgått till minst 1,000 kronor och för vilken icke skall utgöras skatt enligt förrordningen om särskild skatt å vissa lotterivinster, att vid vinstmedlens lyftande till ledning för egen taxering om vinsten lämna särskild uppgift, vilken sedermera av obligationernas utfärdare överlämnas till taxeringsmyndigheterna.

Enligt förrordningen om stämpelavgiften skall lottsedel för deltagande i lotteri, som med Kungl. Maj:ts tillstånd anordnats, av lotteriets anordnare före utlämnandet förses med stämpel, då lotteriet avser penningar, av 20 öre för varje hel krona av det belopp, varå lottsedeln lyder, och, då lotteriet avser andra värdeföremål, av 10 öre för varje lottsedel.

Läget i fråga om beskattning av vinster å lotterier och vid vadhållning är alltså för närvarande i huvudsak följande:

Vinster i svenskt penninglotteri beskattas uteslutande enligt förrordningen om särskild skatt å vissa lotterivinster; vinster å högst 25 kronor äro dock helt fria. Detsamma gäller beträffande vinster å premieobligationer, utfärdade efter den 1 januari 1929, d. v. s. i fråga om de nu löpande emissionerna av år 1931 och år 1933. Vinster å premieobligationer av äldre emissioner — 1889 års och 1893 års teaterobligationer —, å utländska lotterier, varulotterier, tombolor o. dyl. samt vid vadhållning medelst totalisator eller eljest beskattas däremot som vanlig inkomst (av tillfällig förvärvsverksamhet), allt i den mån vinsternas sammanlagda belopp under beskattningsåret ej understiger 100 kronor.

Beträffande vadhållning medelst totalisator förhåller det sig sålunda på det sätt, att den väl enligt sin natur hänföres till lotteri i skatteavseende, men att sådan vadhållning däremot på grund av uttryckligt stadgande ej hänföres till penninglotteri enligt förrordningen om särskild skatt å vissa lotterivinster. Vid sistnämnda förrordnings avfattning har hänsyn ej tagits till annan organiserad vadhållning än medelst totalisator. Det torde emellertid få anses, att vad som gäller vadhållning medelst totalisator jämväl gäller annan organiserad vadhållning.

I fråga om kontrollen över att vinster, vilka skola beskattas såsom vanlig inkomst, verkligen tagas till beskattning finnes intet annat stadgande än det förut omförmälda i taxeringsförrordningen. Detta har numera en mycket begränsad räckvidd och avser blott 14 vinster om året i de båda teaterobligationslotterierna samt ej uttagna vinster i 1921 och 1923 års premieobligationsemissioner.

Genom förordningen den 4 maj 1923 angående anordnande av vadhållning medelst så kallad totalisator infördes möjlighet för förening eller annan sammanslutning, som har till ändamål att för hästavelns befrämjande hålla offentliga kapploppningar eller travtävlingar, att av Kungl. Maj:t erhålla tillstånd till anordnande vid kapploppning eller annan tävling av vadhållning för allmänheten medelst s. k. totalisator eller på annat därmed jämförligt sätt. Sådant tillstånd har av Kungl. Maj:t årligen meddelats ett antal organisationer av antydd art.

Efter riksdagens hörande har Kungl. Maj:t den 7 juni 1934 — med upphävande av förordningen den 4 maj 1923 — utfärdat ny förordning (nr 237) angående vadhållning i samband med tävlingar, att gälla från och med den 1 juli 1934. Förordningen skiljer sig från den äldre förordningen därutinnan, att begränsningen för erhållande av Kungl. Maj:ts tillstånd till vadhållning att avse allenast vissa hästsportorganisationer bortfallit, varjämte meddelats sträng straffpåföljd ej blott för anordnande här i landet av vadhållning, som ej är tillåten, utan även för främjande i olika avseenden av deltagande i dylik vadhållning eller i utländsk vadhållning.

Med stöd av nämnda förordning den 7 juni 1934 har Kungl. Maj:t den 24 september 1934 medgivit, att ett då under bildning varande aktiebolag — sedermera benämnt *aktiebolaget Tipstjänst* — skulle äga att intill den 1 juli 1936 för allmänheten anordna vadhållning i samband med idrottstävlingar, dock ej hästtävlingar. Av Kungl. Maj:t den 5 oktober 1934 för bolaget stadfäst bolagsordning innehåller bland annat följande bestämmelser. Bolagets aktiekapital utgör minst 15,000 kronor och högst 45,000 kronor. Av bolagets styrelse, som består av fem personer, utser Kungl. Maj:t två, av bolagets två revisorer en. Av årsvinsten skola 10 procent avsättas till reservfond tills denna uppgår till 50,000 kronor. Av de vid vadhållning influtna insatsbeloppen skola 50 procent användas såsom vinstutdelning till de i vadhållningen deltagande och högst 30 procent disponeras för bolagets omkostnader. Av till utdelning tillgängliga vinstmedel må årligen till aktieägarna utdelas högst 5 procent å aktiebeloppet (kumulerad utdelning). Vad som återstår av bolagets årsvinst efter avsättning till reservfond och utdelning till aktieägare skall användas till idrottens främjande på sätt Kungl. Maj:t framdeles bestämmer. Chefen för handelsdepartementet skall utse en eller flera kontrollanter för fortlöpande tillsyn å och kontroll av bolagets verksamhet.

Bolaget, vars aktiekapital är 45,000 kronor, började sin verksamhet i slutet av oktober 1934. Rörande dess verksamhet har inhämtats följande:

Bolaget har varje vecka anordnat vadhållning (tippningstävling) angående utgången av vissa svenska, engelska och skotska fotbollsmatcher. Uppehåll har dock ägt rum under fyra veckor omkring årsskiftet 1934—1935. Tävlingen är anordnad i olika avdelningar, s. k. stryktips, siffer-

tips och totalisatortips. Beträffande samtliga gäller i fråga om vinsternas fördelning i stort sett samma princip som vid totalisator. Vid de två förstnämnda lagen av tippning erhåller den som ensam nått bäst resultat (d. v. s. förutsagt största antal »rätta utgångar» eller siffermässigt riktiga resultat å matcherna), respektive dela de, som var för sig nått det bästa resultatet, lika mellan sig $\frac{2}{3}$ av det till utdelning tillgängliga beloppet (50 procent av insatserna å tipset ifråga); den återstående tredjedelen tillfaller den eller dem, som nått det näst bästa resultatet. Vid totalisatortipset, för vilket i övrigt särskilda regler gälla, går hela beloppet till den eller dem som lyckats bäst vid förutsägandet av resultatet i angivna avseenden. Genomgående kommer alltså vinstens storlek att stå i direkt relation till insatsernas belopp. På varje kupong är minimiinsatsen — då endast en rad ifylles — 25 öre för de populära stryk- och siffertipsen samt 1 krona för det mindre frekventerade totalisatortipset; maximum å varje kupong — då samtliga rader ifyllas — är för stryktipset 2 kronor 50 öre, för siffertipset 1 krona 50 öre och för totalisatortipset 400 kronor. Varje rad representerar en tippning. De olika raderna kunna vara likalydande — då chanserna ökas i konkurrens med dem som nått samma resultat — eller, vilket är vanligare, av olika lydelse. Ingenting hindrar emellertid, att en tippare lämnar in mera än en kupong; särskilt torde detta vara fallet vid s. k. systemtippning, d. v. s. tippning, där tipparen vill täcka sig för ett större antal tänkbara kombinationer, och som vanligen bedrivs av flera personer i bolag. Enligt uppgift läser medelinsatsen å varje kupong utgöra omkring 1—1:25 krona. Tävlingarnas resultat uträknas med största skyndsamhet och ha i början i fråga om stryk- och siffertipsen tillkännagivits genom tryckta förteckningar å vinnarna och vinstbeloppen, vilka förteckningar någon dag efter matchdagen sänts ut till bolagets ombud i landet. Från och med tävlingen den 8 december 1934 uppgivas i vinstlistorna endast de vinnande kupongernas nummer, men ej vinnarnas namn och vinstsummorna. Efter en »protesttid» av ytterligare några dagar utsändas samtliga vinstbelopp till vinnarna över postgiro. Vinnarna i totalisatortipset erhålla, jämväl genom posten, sina vinster omedelbart efter det resultatet blivit klart.

Omsättningen i aktiebolaget Tipstjänst har, efter det bolaget börjat sin verksamhet, stegrats i hastigt tempo. Summan av vinsterna (= hälften av insatserna) utgjorde sålunda, enligt vad jag inhämtat, vid den första tävlingen (20 oktober) endast 17,064 kronor 83 öre men vid de tre sista tävlingarna under år 1934 ej mindre än 118,537 kronor 28 öre, 146,827 kronor 34 öre och 143,222 kronor 78 öre. De högsta vinster, som under nämnda år utbetalats, uppgå till (i runt tal) 64,500, 26,200, 21,800, 21,700 (3 stycken) och 16,700 kronor (2 stycken). Beträffande omsättningen och fördelningen av vinsterna må för övrigt hänvisas till tabeller, vilka torde få fogas såsom *bilagor* (1 och 2) till dagens statsrådsprotokoll. — Huruvida de vid de sista tävlingarna 1934 uppnådda omsättningssiffrorna komma att uppnås även i fortsättningen eller en avmattning av intresset kommer att följa, undandraget sig givetvis ett säkert bedömande; vissa av bolagets styrelse nyligen vidtagna åtgärder åsyfta emellertid enligt uppgift en viss begränsning av verksamheten. Även om man endast räknar med

en genomsnittssiffra av 60,000 kronor i veckan i vinst till tipparna skulle emellertid sammanlagda vinstbeloppet för år (med beräknade 40 tävlingar) bli så högt som 2,400,000 kronor. I detta sammanhang får jag erinra om att i det framlagda riksstatsförslaget — i enlighet med riks-räkenskapsverkets på grundval av uppgift från aktiebolaget Tipstjänst verkställda uppskattning av bolagets inleverering till statsverket enligt koncessionen — å inkomstsidan upptagits för budgetåret 1935/1936 under rubriken »Inkomst av vadhållning vid idrottstävlingar» ett belopp av 500,000 kronor.

Inom finansdepartementet har i december 1934 utarbetats en *promemoria angående beskattning av tippningsvinster* samt utkast till ändring av förordningen om särskild skatt å vissa lotterivinster.

I promemorian beröres till en början aktiebolaget Tipstjänsts egen skattskyldighet. Därvid framhålles, att till skillnad från svenska penninglotteriet och varulotterierna bolaget bleve fullt skattskyldigt till stat och kommun, oavsett att aktieägarnas vinsträtt vore begränsad samt att bolagets överskott tillfölle idrottsliga ändamål.

I promemorian framföras vissa allmänna synpunkter på beskattningen av tippningsvinster. Härutinnan yttras:

»Tippningsvinsterna äro till sin natur ett mellanting mellan vinster i vanligt penninglotteri och vinster vid vadhållning medelst totalisator och ha flera beröringspunkter med båda dessa slag av vinster. Med totalisatorspelet har tippningen det gemensamt, att vinsterna ej äro på förhand fixerade utan stå i direkt relation till insatserna samt att vadhållningen avser utgången av sporttävlingar, därvid, åtminstone då det gäller tävlingar i Sverige, den speciella sakkunskapen, d. v. s. kännedomen om de tävlandes 'form' och övriga förutsättningar att vinna, kan tänkas genomsnittligt öka vinstchanserna för vissa spelare gentemot mindre initierade. Denna sakkunskap torde dock i fråga om tippningen spela avsevärt mindre roll än vid hästtävlingarna; bland dem som haft framgång vid tippningen äro säkerligen många som ifyllt sin tipskupong mera på måfå eller rentav med ledning av tärningskast, och de ha kanske kunnat inhösta så mycket högre vinst, som de varit ensamma om att förutsäga ett 'onormalt' resultat. I sådana fall står tippningen mycket nära ett vanligt penninglotteri. Tippningen skiljer sig jämväl därutinnan från spelandet på totalisator, att vinsterna mången gång bli mycket höga i förhållande till insatsens storlek. Då en vinst på omkring 25,000 kronor kunnat fås på en insats av 25 öre, bli 'odds' 100,000; vid en hästtävling är det en stor sällsynthet, att odds överstiga 30.»

I promemorian erinras vidare, att vid införandet år 1928 av den särskilda skatten å vinster i penninglotterier och å premieobligationer såsom huvudsakligt skäl för en sådan speciell beskattning anfördes, att man på denna väg skulle ernå en fullt effektiv beskattning av dessa vinster utan införande av en omfattande uppgiftsplikt, vilken skulle medföra åtskilliga olägenheter. En dylik skatt vid lyftandet av vinster ansåges kunna möta en viss förståelse från allmänhetens sida, enär i och med detsam-

ma hela skattskyldigheten vore fullgjord. De enda, som kunde vara missnöjda, skulle vara de, som haft för avsikt att förtiga sin vinst och underlåta att deklarerera densamma. Till deras känslor hade man emellertid icke anledning taga större hänsyn.

Därefter undersökes i promemorian möjligheten att låta jämväl tippningsvinster beskattas i särskild ordning. I anknytning till det förut sagda yttras härom:

»Vad sålunda anförts som skäl för en särskild skatt å lotterivinster torde med samma styrka kunna åberopas för en åtgärd att undantaga även tippningsvinster från den allmänna skattelagstiftningen och göra förordningen om särskild skatt å vissa lotterivinster tillämplig på dessa vinster. Som förut framhållits stå desamma, som ju bestå av reda penningar, till sin natur ytterst nära vinster å penninglotteri. Något principiellt skäl till olikartad behandling av vinster av de båda slagen torde ej finnas. I fråga om kontrollen å att vinsterna tagas till beskattning har hittills visserligen förelegat möjlighet för taxeringsmyndigheterna att från vinstlistorna anteckna de namngivna vinnarna och deras vinster. Numera är denna möjlighet stängd. Med hänsyn till att bland tippningsvinnarna torde finnas många, som ganska snart göra slut på de lättvunna pengarna, föreligger stor risk, att då skatt för vinsten lång tid efteråt skall utgöras, den skattskyldige ej är i stånd därtill. I varje fall kommer skatten då att bliva mycket mera kännbar än om den avdragits redan vid vinstens lyftande.»

Då det sålunda föresloges, att vinster vid visst slag av vadhållning bleve föremål för särskild beskattning, har i promemorian uppställts frågan, huruvida tillräckliga skäl alltjämt funnes att icke låta vinster vid vadhållning medelst *totalisator vid hästtävlingar* få en likartad behandling i skattehänseende. Därvid erinras till en början, att denna fråga varit under behandling vid förarbetena till 1928 års skattelagstiftning men att i proposition nr 213 till nämnda års riksdag dåvarande departementschefen i likhet med 1924 års skatteberedning och stuteriöverstyrelsen funnit övervägande skäl tala mot införande av vare sig särskild skatt eller uppgiftsplikt beträffande vinster vid vadhållning medelst totalisator. Det heter härom i promemorian, bland annat:

»Skatteberedningen hade i denna del anfört i huvudsak: En dylik särskild skatt vore tekniskt lätt att anordna, enär härför endast erfordrades att innehålla en viss del av de gjorda insatserna. Härigenom komme automatiskt att ske en proportionell minskning av de olika vinstbeloppen, och man komme härigenom att med skatten direkt träffa vinnarna. Ehuru alltså uttagande av skatt vid vinstens utbetalande vore tekniskt lätt att genomföra, funnes dock andra omständigheter, som talade mot införande av en dylik särskild skatteform. Av för skatteberedningen tillgängliga uppgifter rörande vadhållning vid en del löpningar syntes framgå, att vinsterna i regel varit jämförelsevis små i förhållande till insatserna, och torde man våga antaga, att vinstbeloppen i genomsnitt utgjort omkring dubbla summan av insatserna, d. v. s. halva vinstbeloppet hade utgjort återbekommen insats, under det att blott återstående hälften utgjort verklig vinst. En spelare spelade i regel icke blott på en löpning om året och

det torde knappast förekomma, att någon vunnit i alla löpningar. Vid en sådan kvittning av vinster och förluster under ett år, som vore medgiven enligt 1927 års förslag till kommunalskattelag, torde därför någon mera avsevärd nettovinst sällan uppstå för någon spelare. En synpunkt, som med utgångspunkter, varom här vore fråga, icke borde lämnas ur räkningen, vore den, vilken inverkan en särskild skatt å totalisatorvinst kunde beräknas hava på spelfrekvensen och därmed å statens inkomst av totalisatorspelet. Redan nu klagades enligt uppgift däröver, att så stor del av insatserna som 20 procent innehölls och undandroges spelarna, och skulle den innehållna delen ökas, skulle jämväl missnöjet ökas, och spelarna kunde icke antagas finna någon tröst i den tanken, att de undslippe inkomstbeskattning, enär såsom förut påpekats någon vinst att inkomstbeskatta föreläge blott i undantagsfall. Med hänsyn till vad sålunda anförts syntes det vara lämpligt att icke införa någon särskild skatt på totalisatorvinst utan i förekommande fall beskatta dylik vinst såsom inkomst. — Även stuteriöverstyrelsen avstyrkte särskild skatt på totalisatorvinst, därvid styrelsen särskilt påpekade de tekniska svårigheterna av en dylik skatts uttagande med hänsyn till behovet av yttersta snabbhet vid vinstresultatets uträknande och vinsternas utbetalande.»

I promemorian anföres vidare i sistberörda fråga följande:

»Vad angår de tekniska svårigheterna, synas dessa visserligen kunna övervinnas. Redan nu måste av insatssumman vid varje löpning frånräknas de 20 procent, som skola innehållas. Det torde ej taga avsevärt längre tid att i stället frånräkna t. ex. 28 procent. De överskjutande 8 procenten av insatsbeloppet skulle betyda 10 procent av den summa, som skall fördelas å vinnarna. På grund av totalisatorspelets princip minskades därmed också varje vinst med 10 procent; en skatt med nämnda procenttal uttoges alltså av vinnarna. Mot denna metod kan emellertid invändas, att även mycket små vinster, av vilka det återbekomna insatsbeloppet utgör största delen, skulle drabbas av skatten, varför 10 procent å det mottagna beloppet skulle för många betyda ett mycket högt procenttal på den verkliga vinsten, samt att det för vinnarna icke bleve påtagligt att skatt för vinsten erlagts. Något sätt för uttagande av en särskild skatt endast å de verkliga vinsterna torde dock icke vara tekniskt genomförbart. Det nuvarande systemet att låta vinst vid totalisatorspel beskattas i vanlig ordning torde visserligen medföra att sådana vinster ofta undgå beskattning. Å andra sidan torde vinnarna å totalisatorn ofta under samma år å andra löpningar spela bort vad de vunnit på en. Som skatteberedningen på sin tid anförde, torde nettovinsten per år ej ofta bliva mera avsevärd för någon spelare.»

Av anförda skäl anses i promemorian vadhållning medelst totalisator vid hästtävlingar fortfarande böra undantagas från tillämpningsområdet för 1928 års förordning.

I promemorian behandlas därefter frågan om vilken *skattesats*, som bör tillämpas vid särskild beskattning av tippningsvinster. Då i 1928 års förordning skattesatsen i fråga om de lotterivinster, som avses i förordningen, fastställdes till 10 procent av vinstens belopp, följdes i huvudsak skatteberedningens förslag. Enligt skatteberedningen syntes skattesat-

sen böra bestämmas så, att den ungefärligen motsvarade vad vinnarna skulle haft att i genomsnitt erlægga i stats- och kommunalskatt för sina vinster, därest dessa tagits till taxering i vanlig ordning. Härvid hade man att taga hänsyn därtill, att den ojämförligt största delen av spelarna och alltså även av vinnarna torde vara att finna bland personer med relativt obetydlig annan inkomst och att i följd härav progression i regel förekomme blott i fråga om de högre vinsterna. Därjämte borde skattesatsen icke sättas alltför hög för att icke försvåra konkurrensen med de utländska lotterierna. Med hänsyn härtill syntes en skattesats av 10 procent å vinstbeloppet kunna anses lämpligt avvägd.

I promemorian yttras i fråga om skattesatsen:

»Fråga är nu, om den särskilda skatt, som bör utgå å tippningsvinster, liksom för vanligt penninglotteri skall utgå med 10 procent eller om en skärpt skattesats bör tillämpas i avseende å ifrågavarande vinster. För jämförelsens skull må först här erinras att i det svenska penninglotteriet till spelarna av de samlade insatserna, däri inberäknat stämpeln å 20 procent av lottsedelns belopp, utgå 63.83 procent, att vid totalisatorspel 80 procent av insatserna fördelas mellan vinnarna, samt att vid den av aktiebolaget Tipstjänst anordnade vadhållningen endast 50 procent av insatserna gå till vinnarna. I samtliga fallen tillfaller största delen av lotteriernas nettovinst staten eller ändamål, som troligen annars måst i viss utsträckning lita till understöd av allmänna medel (kulturella ändamål, hästaveln, idrotten). Det nettobelopp, som undandrages vinnarna i olika former, inklusive skatter, är sålunda särskilt stort beträffande tippningen. Frågan hur mycket som behålles av insatserna är beträffande ett vanligt penninglotteri ej av omedelbar betydelse för just den som vunnit en viss vinst (på förhand fixerad till beloppet), utan endast för vinsternas antal och storlek. Beträffande tippningen, som bygger på totalisatorprincipen, förhåller det sig däremot så, att en minskning av bolagets (idrottens) andel i insatserna omedelbart skulle ha medfört en höjning av vinstbeloppet för den specielle vinnaren. Bestämmandet av en hög procent av den andel av insatserna, som behålles av bolaget, verkar alltså på samma sätt som en beskattning av *vinsten*. Då nu i detta fall berörda andel satts så hög som 50 procent, skulle möjligen en högre skatteprocent å vinsten än den som gäller för lotterivinster synas obillig. För den stora allmänheten kan det också synas omotiverat, om vinster av samma typ beskattas olika. Att resonemanget ej bör tillmätas alltför stor betydelse torde emellertid framgå därav, att det skulle leda till lägre beskattning av vadhållningsvinster än av vanliga lotterivinster eller rent av fullständig skattefrihet för de förra, vilket förefaller onaturligt. I själva verket synes frågan om beskattningen böra bedömas med hänsyn till vinsternas storlek utan hänsyn till hur stor del dessa utgöra av de samlade insatserna.

Nu synas sakligt starka skäl tala för en ej alltför lindrig särbeskattning av tippningsvinsterna. Det är ju ej meningen att skattens uttagande i särskild ordning skall innebära ett skatteprivilegium för vinnarna. Då fråga ofta är om rätt stora vinstbelopp i skilda delar av riket, delvis helt säkert med hög kommunalskatt, och man åsyftar att särbeskattningen skall ersätta den vanliga skatten, är onekligen en skattesats av 10 procent alltför låg och en beskattning av omkring 20 procent mera naturlig. En skatt av dylik storleksordning torde beträffande flertalet vinnare, som ej

erhålla helt små vinster, kunna antagas ungefärligen motsvara deras nuvarande belastning av inkomstskatt i olika former. Att så hög skatt tillsevärdare icke uttages å de lotterivinster, som nu omfattas av 1928 års förordning, utgör ej något avgörande skäl mot en sådan skatteprocent vid införande av den nya beskattningen. En synpunkt, som därvid kan förtjäna ett visst avseende, torde vara den, att med hänsyn till den faktiskt förefintliga konkurrensen med utländska lotterier, vars vinster, om de gå till Sverige, i största utsträckning undgå beskattning, en ökning av den nuvarande procentsatsen beträffande det svenska penninglotteriet möjligen skulle vara riskabel. Önskar man, att beskattningen skall verka snarare prohibitiv än uppmuntrande, är även ur denna synpunkt en särskild högre skattesats att föredraga. Vid jämförelse med penninglotteriet bör även beaktas, att stämpelbeskattningen med 20 procent å lottprisen för detta lotteri i verkligheten drabbar hela kategorien av vinnare, och att de belopp, som i form av skatt uttages av dessa såsom hel kategori, därför äro väsentligt högre än den särskilda skatten å lotterivinster. Och om man tager hänsyn till de individuella vinnarna, kan det antagas, att i penninglotteriet beträffande det övervägande flertalet av dem nettovinsterna äro jämförelsevis mindre på grund av de betydande avbränningarna för lottköp vid systematiskt spel, som torde vara det allmännast förekommande. Vid tippningen utgör vanligen det erhållna beloppet till allra största delen ren nettovinst, enär kostnaderna för varje tippare nästan genomgående äro av mindre storleksordning i förhållande till vinsten.»

Med hänsyn bland annat till sålunda anförda synpunkter uttalas i promemorian den uppfattningen, att skatteprocenten för tippningsvinster borde bestämmas till 20 procent. Såsom fallet vore beträffande lotterivinster syntes vinster ej överstigande 25 kronor lämpligen böra undantagas från beskattningen.

I det promemorian bilagda författningsutkastet, vilket torde få fogas såsom *bilaga* (3) till dagens statsrådsprotokoll, haf för förslagets genomförande ifrågasatts sådan ändring i 1928 års förordning om särskild skatt å vissa lotterivinster, att ifrågavarande särskilda slag av vadhållning inbegreps i begreppet penninglotteri. Därigenom komme förordningens föreskrifter i fråga om skattens erläggande och disponerande att utan vidare bliva tillämpliga även på den föreslagna nya skatten; ett belopp motsvarande hälften av skatten skulle således användas till skatteutjämningsändamål. I promemorian förutsattes, att för förslagets genomförande ändringar i andra författningar icke vore erforderliga, varemot punkt 56 i anvisningarna till deklarationsblankett nr 1 skulle tarva någon jämkning.

Över författningsutkastet och promemorian ha, efter remiss, utlåtanden avgivits av kammarrätten, statskontoret, riksräkenskapsverket och överståthållarämbetet. Sistnämnda myndighet har vid sitt utlåtande fogat infordrat yttrande från aktiebolaget Tipstjänst.

Kammarrätten och *riksräkenskapsverket* hava intet att erinra mot förslaget.

Statskontoret tillstyrker införandet av särskild skatt å tippningsvinster efter samma grunder, som gälla för den redan genomförda beskattningen av vissa lotterivinster enligt 1928 års förordning, och anser sig ej heller i fråga om skatteprocenten böra — särskilt med hänsyn till förekommande vinstmöjligheter — göra någon erinran mot vad i sådant hänseende föreslagits. Med hänsyn till behovet av ökade medel för skatteutjämning tillstyrker ämbetsverket, att ifrågavarande skatt disponerades intill hälften för berörda ändamål, medan andra hälften komme budgeten direkt till godo. Ej heller i övrigt hade det remitterade förslaget givit anledning till erinran.

Överståthållarämbetet yttrar:

»Överståthållarämbetet har intet att erinra mot förslaget att beskatta tippningsvinster enligt lotteriskatteförordningen samt undantaga den från inkomstbeskattning i vanlig ordning. Även om taxeringen av dessa vinster i regel icke möter större svårigheter — överståthållarämbetet vill erinra att med ledning av i en tidning återgivna uppgifter år 1933 utbetalade vinster i Stockholm beskattats i stor omfattning — skulle nämligen ofta risk föreligga att den påförda skatten icke erlades och icke kunde tvångsvis uttagas.

Överståthållarämbetet anser icke anledning föreligga att beskatta tippningsvinster högre än andra lotterivinster å vilka lotteriskatteförordningen tillämpas. Särskilt i jämförelse med beskattningen av vinster å premieobligationer, från vilka vinster i regel icke något som helst avdrag bort tillgodokomma inkomsttagaren, skulle ett fastställande av skatten till undantagslöst 20 % te sig obillig. Vidare må erinras att även i andra fall, där inkomstbeskattningen ersatts med särskild skatt exempelvis den s. k. artistskatten, 10 % å inkomsten uttages i skatt. Icke heller synes en hög beskattning av tippningsvinster motiverad för att därigenom minska spelintresset. Vill man nå ett dylikt syfte stå vida mera effektiva och smidiga medel till buds såsom minskning av vinsternas maximibelopp, höjning av insatsernas minimibelopp m. m.

Utgår man emellertid från den i promemorian uttalade enligt ämbetets mening riktiga uppfattningen, att skattens uttagande i särskild ordning icke skall innebära ett skatteprivilegium för vinnarna, tala skäl för en höjning av skatteprocenten i fråga om högre vinstbelopp. Av lätt insedda skäl bör en sådan progressiv skala göras i hög grad enkel och omfatta två eller tre skattesatser.

I promemorian har övervägts frågan om beskattning av totalisatorsvinster. Det skäl, som i främsta rummet talar mot källbeskattning av dessa vinster, är att i måhända övervägande antal fall vinnarna under året åsamkas högre utgifter för insatser än vinstens eller vinsternas belopp. Å andra sidan finner överståthållarämbetet det icke vara försvarbart, att ehuru dylika vinster dock många gånger förekomma såsom skattepliktig nettointäkt, desamma dock, enligt vad erfarenheten visat, praktiskt taget aldrig deklarerars och utom i något enstaka undantagsfall taxerats. Överståthållarämbetet föreslår därför, att i 19 § kommunal-skattelagen fjärde stycket efter orden 'ej heller' införas 'vinst å vadhållning medelst totalisator vid hästtävlingar och icke heller'. För den skatteförlost det allmänna härigenom kan anses lida synes ersättning böra uttagas genom inflytande vadhållningsmedel förslagsvis med 5 procent av insatsernas sammanlagda belopp.»

Aktiebolaget Tipstjänst framhåller i sitt yttrande inledningsvis, att bolaget icke funne vad i promemorian anförts om bolagets egen skattskyldighet vara med säkerhet överensstämmande med gällande skattelagstiftning. Det vore nämligen enligt bolagets uppfattning starkt tvivel underkastat, huruvida ett aktiebolag, som av Kungl. Maj:t erhållit koncession på en för andra i lag förbjuden verksamhet, bland annat på det villkor att hela överskottet av bolagets verksamhet skulle tillfalla ett allmännyttigt ändamål, över huvud kunde anses hava beskattningsbar inkomst.

Bolaget anför vidare:

»Beträffande beskattningen av tippningsvinsterna delar bolaget den i promemorian uttryckta uppfattning, att starka skäl tala för att beskattningen verkställes genom avdrag å vinsterna. Bolaget finner det för sin egen verksamhets skull vara önskvärt, att de som erhålla tippningsvinster, icke frestas att undandölja vinsterna vid deklaration eller att förbruka desamma före den vanliga skattepliktens inträde.

Däremot kan bolaget icke finna att i promemorian framföres något bärande skäl för en hårdare beskattning av tippningsvinster än av lotterivinster. Såsom i promemorian anmärkes utgör redan avdraget av 50 procent på insatserna en kraftig beskattning, vilken icke enbart kan sägas vara motiverad av omkostnaderna för bolagets verksamhet. Eftersom de spelande med minst en femtedel av sina insatser giva sin tribut åt ett allmännyttigt ändamål, torde rättvisan kräva en måttlig beskattning av vinsterna.

Än viktigare framstår för bolaget den synpunkten, att en alltför hård vinstbeskattning kraftigt motverkar ett viktigt ändamål med bolagets verksamhet, nämligen att i största möjliga utsträckning hindra den olagliga tippningen. Ju mindre vinstchanserna äro, desto svårare är det för bolaget att konkurrera med illegala tippningsföretag, som icke nödgas avstå en avsevärd del av insatserna till allmännyttiga ändamål och som förvisso icke hava något som helst intresse för beskattningen av vare sig egen inkomst eller vinster. I detta sammanhang bör framhållas, att den kritik, som tidningspressen bestått bolaget med anledning av den stigande omsättningen i tippningstävlingarna, i alltför hög grad bortser från bolagets uppgift att bekämpa den illegala tippningen. Den stigande omsättningen har, enligt vad bolaget genom sammanställning av åtskilliga omständigheter funnit, medfört en successiv minskning av den olagliga tippningen, som tidigare torde uppnått omsättningssiffror överstigande bolagets. En hård beskattning av tippningsvinsterna är ett vapen i händerna på de illegala företagen, som säkerligen icke komma att försumma att för sina kunder omtala vilka avbränningar bolagets vinster äro underkastade i jämförelse med deras.

Vid övervägande av de synpunkter, som i denna fråga förtjäna beaktande, har bolaget kommit till den uppfattningen, att tippningsvinster böra beskattas med 10 procents avdrag å vinstbeloppen i likhet med gällande bestämmelser för beskattning av lotterivinster. Den i promemorian ifrågasatta beskattningen med 20 procent skulle däremot innebära införande av olika beräkningsgrunder för beskattning av likartade beskattningsobjekt. Slutligen torde böra framhållas, att en beskattning med 10 procent vida bättre än den i promemorian föreslagna överensstämmer med den skatteprocent, som flertalet vinnare ha att räkna med vid vanlig inkomstbeskattning.»

Departements-
chefen.

För egen del vill jag förorda det i förenämnda promemoria framlagda förslaget att beskatta tippningsvinster i samma ordning som vinster i penninglotteriet och vinster å premieobligationer samt att sålunda undanta dem från den vanliga inkomstbeskattningen. I samtliga de avgivna yttrandena har också en sådan anordning tillstyrkts. I fråga om skattesatsen har överståthållarämbetet, liksom även aktiebolaget Tips-tjänst, uttalat betänkligheter mot att för tippningsvinsterna bestämma en så hög allmän skattesats som 20 procent samt särskilt framhållit, att anledning saknades att beskatta tippningsvinster hårdare än vanliga lotterivinster. Jag kan för min del ansluta mig till den meningen, att det är lämpligast ha samma skattesats för dessa olika slag av lotterivinster, men kan å andra sidan icke bortse från att en skattesats å 10 procent numera är väl låg för att någorlunda motsvara den genomsnittliga vanliga inkomstbeskattningen till stat och kommun. En höjning av skattesatsen i fråga om alla slagen av lotterivinster torde därför böra övervägas, och därvid synes även böra beaktas det av överståthållarämbetet i dess yttrande framförda förslaget om differentiering av skattesatsen. Då jag emellertid icke för närvarande är beredd framlägga något förslag härutinnan, anser jag skattesatsen för tippningsvinsterna nu böra bestämmas till 10 procent.

Beträffande den i promemorian föreslagna utformningen av författningstexten har jag — fränsett vad som följer av ändringen i fråga om skattesatsens storlek — intet att erinra.

Föredragande departementschefen hemställer därefter, att ett i överensstämmelse med vad nu anförts inom finansdepartementet utarbetat förslag till *förordning om ändrad lydelse av 1 § 2 mom. och 3 § förordningen den 28 september 1928 (nr 376) om särskild skatt å vissa lotterivinster* måtte genom proposition föreläggas riksdagen till antagande.

Med bifall till denna av statsrådets övriga ledamöter biträdda hemställan förordnar Hans Maj:t Konungen, att till riksdagen skall avlätas proposition av den lydelse bilaga vid detta protokoll utvisar.

Ur protokollet:
P. J. Arrhenius.

Bilaga 1.**Av aktiebolaget Tipstjänst lämnad sammanställning över bolagets bruttoinkomster och vinstutbetalningar under år 1934.**

	Brutto enl. kuponger	Vinstutbetal- ningar
1:a veckan	34,151: 65	17,064: 83
2:a »	57,558: 55	28,817: 96
3:e »	68,003: 95	34,112: 30
4:e »	87,913: 11	43,988: 05
5:e »	111,125: 94	55,755: 13
6:e »	155,902: 10	76,582: 58
7:e »	237,074: 55	118,537: 28
8:e »	293,654: 69	146,827: 34
9:e »	286,445: 50	143,222: 78
Summa	1,331,830: 04	664,908: 25

Bilaga 2.**Förteckning från aktiebolaget Tipstjänst över vinstutbetalningar under år 1934.****1:a veckan den 20/21 oktober 1934.***Vinster enligt vinstlista:*

1 à kronor	2,263: 17
4 » »	679: 91
18 » »	288: 27
67 » »	19: 70
168 » »	15: 62
137 » »	8: 33

Totalisatorvinster:

intill 10 kr.	10—25 kr.	25—50 kr.	50—100 kr.	100—250 kr.
145	20	14	6	1

2:a veckan den 27/28 oktober 1934.*Vinster enligt vinstlista:*

2 à kronor	4,035: 83
3 » »	1,296: 80
23 » »	236: 01
67 » »	60: 23
35 » »	55: 57
911 » »	3: 15

Totalisatorvinster:

intill 10 kr.	10—25 kr.	25—50 kr.	50—100 kr.	100—250 kr.
53	42	26	9	2

3:e veckan den 3 november 1934.

Vinster enligt vinstlista:

1 à kronor	9,009: 17
2 » »	5,592: 50
5 » »	900: 91
24 » »	233: 02

Totalisatorvinster:

intill 10 kr.	10—25 kr.	25—50 kr.	50—100 kr.	100—250 kr.	250—500 kr.	500—1,000 kr.
39	50	28	14	—	—	1

4:e veckan den 10 november 1934.

Vinster enligt vinstlista:

1 à kronor	13,002: 84
2 » »	6,585: 33
69 » »	94: 08
108 » »	60: 20

Totalisatorvinster:

intill 10 kr.	10—25 kr.	25—50 kr.	50—100 kr.	100—250 kr.
268	74	25	16	1

5:e veckan den 17 november 1934.

Vinster enligt vinstlista:

1 à kronor	16,756: 08
1 » »	16,728: 58
4 » »	2,091: 08
71 » »	123: 20

Totalisatorvinster:

intill 10 kr.	10—25 kr.	25—50 kr.	50—100 kr.	100—250 kr.	250—500 kr.	500—1,000 kr.
501	72	17	6	2	—	1

6:e veckan den 24 november 1934.

Vinster enligt vinstlista:

1 à kronor	26,271: 67
1 » »	21,806: 25
42 » »	312: 75
111 » »	98: 23

Totalisatorvinster:

intill 10 kr.	10—25 kr.	25—50 kr.	50—100 kr.	100—250 kr.	250—500 kr.	500—1,000 kr.
560	20	6	1	3	2	1

7:e veckan den 1 december 1934.

Vinster enligt vinstlista och protestbok:

4 à kronor	7,127: 56
11 » »	4,134: 04
201 » »	113: 17
157 » »	90: 80

Totalisatorvinster:

intill 10 kr.	10—25 kr.	25—50 kr.	50—100 kr.
1,011	126	28	1

8:e veckan den 8 december 1934.

Vinster enligt vinstlista och protestbok:

1 à kronor	64,568: 75
5 » »	5,715: 18
24 » »	1,345: 18
276 » »	51: 76

Totalisatorvinster:

intill 10 kr.	10—25 kr.	25—50 kr.	50—100 kr.	100—250 kr.	250—500 kr.	500—1,000 kr.
—	23	7	22	10	2	1

9:e veckan den 15 december 1934.

Vinster enligt vinstlista och protestbok:

3 à kronor	21,775: 44
32 » »	792: 03
42 » »	777: 89
1,787 » »	7: 20

Totalisatorvinster:

intill 10 kr.	10—25 kr.	25—50 kr.	50—100 kr.	100—250 kr.	250—500 kr.	500—1,000 kr.
1,881	107	24	8	1	—	1

**Vid promemoriar fogat utkast till förordning
om ändrad lydelse av 1 och 3 §§ förordningen den 28 september
1928 (nr 376) om särskild skatt å vissa lotterivinster.**

Härigenom förordnas, att 1 och 3 §§ förordningen den 28 september 1928 om särskild skatt å vissa lotterivinster skola erhålla ändrad lydelse på sätt nedan angives:

1 §.

1 mom. Å vinst i svenskt penninglotteri och å vinst vid vinstdragning på här i riket utfärdade premieobligationer skall, därest vinsten överstiger tjugufem kronor, till staten erläggas en särskild skatt. Av denna skall hälften användas till utjämning av skattetrycket olika kommuner eller andra menigheter emellan.

Under penninglotteri inbegripes i denna förordning vadhållning, som enligt Kungl. Maj:ts tillstånd anordnas för allmänheten i samband med idrottstävlingar, dock ej vadhållning medelst totalisator vid hästtävlingar.

Skatt skall — — — vinnaren uttages.

2 mom. Skatten utgör i fråga om vadhållningsvinst, som är underkastad beskattning enligt denna förordning, tjuvu procent men eljest tio procent av vinstens belopp.

3 §.

Det åligger — — — eller obligationer.

Därest lotteriets — — — denna vinst.

Med vinstdragning avses i fråga om vadhållning det förfarande, varigenom vinsterna bestämmas.

Denna förordning träder i kraft dagen efter den, då förordningen enligt därå meddelad uppgift utkommit från trycket i Svensk författningssamling, men skall ej äga tillämpning å vinster, vilka därefter utbetalas på grund av tidigare vinstdragning.

Vad i kommunalskattelagen stadgas om vinst i lotteri av den beskaffenhet, att för vinster i lotteriet skall erläggas skatt jämlikt förordningen om särskild skatt å vissa lotterivinster, och om kostnad för inköp av lottsedlar i sådant lotteri skall vad angår vadhållning avse allenast vinst, som hänför sig till vinstdragning efter ikraftträdandet av denna förordning och kostnad för inköp av lottsedlar till sådan vinstdragning.